

Index MATERIARUM.

M O L E N D I N U M .
Obligatio per subditos sive corpora molendi in molendino baronii non ludit Ecclesiasticam libertatem, *dec. 1. n. 1. 1. 2.*
Venditorius unius Molendini à barone per sonis ecclesiasticis facta cum juribus, & pertinentiis, non impedit, quin potest subditus cum barone transfigere possit, ut in altero eus molendino moleste reneantur, *dec. 1. n. 15. 1. 2.*
Etiam promissi sit evidio perpetua, *ibid. n. 15.*

M O L E S T I A .
Molestarum intimatio non requiritur, si nullae competere possint defensiones, *dec. 5. n. 5. 1. 5. dec. 45. n. 13. 1. 8.*
Ut locus sit liberatio ià mortaliis, sola sufficit scientia litis in venditore, *dec. 15. n. 1. 1. 6.*
Præterea, si adiutor in contractum juramentum, vel molestarus minor sit, *ibid. num. 2.*
Ut venditor temeratur ad molestarum liberationem, est ultra litis denunciationem etiam excitandus ad defendendum, si ad omnem emptoris requisitionem liberationem promitteret, *ibid. n. 3.*
Verba ad omnem simplicem requisitionem in promulgatione liberationis à molestis, si apposita fuit ad merum commodum emptoris, non inducunt obligationem illius ad excitandum venditorem ad defendendum, *dec. 15. n. 6. 1. 6.*
Denunciatione litis in generis à venditore non impugnata, sufficit, ut inde conetur requisiti a defensio, *ibid. n. 7.*
Data scientia litis in venditore, jura mentum sufficit intimatio exhortatorum ad defendendum, *ibid. n. 8.*
Minor seu sufficit etiam intimacionem exhortatorum, etiam si per venditorem sit ignorata, *ibid. n. 9.*
Stipulatio indemnitate favoris emptoris facta, commissa dicitur statim, ac emptor molestias, & dannum patitur, *dec. 16. n. 1. 1. 7.*
Damnum ex evictione, vel molestias refutant, statim dicitur liquidatum, si constituta in certa summa soluta, *ibid. n. 2.*
Vide verb, *Evidio.*
Data scientia molestarum in venditore, mora contrahitur re ipsa favore minoris, *dec. 16. n. 12. & 16. 1. 7.*
Etiam venustror noxiam non habeat, emptorem molestarum esse minorum, *dec. 16. n. 14. 1. 7.*
Molestias evenientibus statim dicitur stipulatio commissa pro dannis in eum causam concepera, *dec. 44. n. 1. 8.*
Emptor in causa molestarum agere potest, vel pro deposito pretii, donec liberatio a molestis promissa legatur, *dec. 44. n. 4. 1. 8.*
Vel ad integrum pretii restituendum, *ibid. n. 5.*
Vel potest proprium iundum creditori attingare, & a debitorum pretium, & fraudus reperi, *ibid. n. 6.*
Ave valet præveniendo creditori suum creditum solvere, & a venditore reperi, *ibid. n. 7.*
Emptor ad se excludit a molestis, licet potest interpellare venditorem ad liberandum a molestis, & ad dimittendum creditorem, vel dependendum integrum pretium, alias ejus phisico censu tubulari imponere, *dec. 44. n. 8. 10. & 11. 1. 8.*
Et huius modi actio competit etiam adversus fideiassorem, *ibid. n. 9.*
Hypothesi pro relevatione dannorum, & interelle ob molestias sequuntas in re empata, competit non à die molestarum, vel interpellationis, sed à die promissionis, etiam in prædictum tertii intermedio tempore rem a venditore ementis, *dec. 44. n. 13. 14. & 15. lib. 8.*
Dummodo domina, & interesse promissa fuerint; secundus è contra, *ibid. num. 16.*
Emptor intimatio molestii, nil aliud gerere tenetur, *dec. 44. n. 18 lib. 8.*
Intimatio molestarum non exigitur, si aliundè venditor litis scientiam habuerit, *dec. 45. n. 14. 1. 8.*
Denunciatione molestarum non requiritur ad effectum constituendi in mora, ac in mala fide venditorem, ut teneatur ad fraudum, sed ut judicium in le alium, & denuntiantem defendat, *dec. 18. n. 10. lib. 15.*
Quoties actio evictionis compatitur, etiam omissa denuntiatione molestarum fructus pertinet è die evictionis, *ibid. n. 11.*
Denuntiationis molestarum omisso, quando emptori prejudicialis non sit, *ibid. n. 12. & 13.*
Ad hoc ut molestias inferens à caducitate excutier, sufficit opinio unius famosi Doctoris, *dec. 85. n. 81. & 84. 1. 10.*
Præceptum de non molestando, si interpretatum fuit à Judge, quod intelligebatur de molestis justis, & tendentibus in executionem voluntatis testatoris, id est plus, quam sufficiunt ad constitutendum molestarum in bona fide, & ad illum excusandum, *ibid. num. 82.*
Molestias, que inferuntur ad hoc ut voluntas testatoris iundum consequatur effectum, non cadunt sub præcepto de non molestando, *ibid. n. 85. 86. & 89.*
Molestias prelatae barendi à substituto, quando tendunt in executionem voluntatis testatoris, dicuntur iusti, nec sufficiunt ad incurrandam caducitatem, *dec. 86. n. 5. lib. 10.*
Caducitas demandata in causa molestarum, quando est apposita per modum pœnae, tunc ad eas incurrandam requiruntur molestias dolose, & procerue, *ibid. n. 6.*
Solvens alimenta iundustito potest causam molestarum, facetur illum non dicitur in minimo præjudiciale, *dec. 20. n. 13. 1. 7.*

M O N A C H U S .
Monachus nequit donare, *dec. 3. n. 4. lib. 1.*
Habitus non facit Monachum, sed profilio, *dec. 3. n. 9. 1. 9.*

M O N A S T E R I U M .
Monasterium succedit loco filii, & facit descendere conditionem, sine filiis, *dec. 3. n. 2. 6.*
Hec conclusio procedit, ubi filius sit verè in religione professus secundus è contra, *ibid. num. 3.*

M O N I A L I S .
In donatione facta Monialis debet procedere consensus Superioris Ecclesiastici, *dec. 3. n. 17. lib. 16.*
Vel saltem licentia Sindicorum Monasteriorum, *ibid. n. 8.*
Monialis protella omnia bona acquirit Monasterio, *dec. 3. num. 19. lib. 16.*
Pro Monialium religiosa quiete, & observantia, Pontifices illi plura indulserunt privilegia, *dec. 4. n. 8. lib. 4.*

M O N S .
Mons de dole, & culpa suorum infistorum, seu ministrorum tenetur, *dec. 5. n. 4. lib. 8. dec. 19. n. 6. & 19. lib. 8.*
Ex statutis Sacri Montis permittitur oppigoratio pecuniarum, *dec. 5. n. 6. lib. 8.*
Pignus dicitur contrarium de confessione Bollettini per ministrum Montis Pietatis, *dec. 19. n. 1. 8.*
Et virtute dicti, Bollettini contra Montem competit actio, *ibid. n. 2.*
Bulla erectionis Sacri Montis Pietatis Urbis non prohibet, quin divites possint oppigorari, *dec. 18. lib. 2. n. 13. 1. 8.*
Minutus vetar flatuscum facit ad, *ibid. n. 14.*
Cedula depositi facta à Capituli montis obligat ipsum montem, *dec. 19. n. 4. lib. 8.*
Statuta aliquis montis non ligant Montiflas, nisi publicè exponentur, *dec. 29. n. 22. lib. 8.*
Solutum, & patientes preponentes contra formam statuti inducit bonam fidem coactu hanc juxta talen patientiam, *ibid. n. 23.*

M O R A .
Mora non incurrit ex interpellatione nulla, *dec. 2. n. 5. 1. 5.*
Mora regularis abque interpellatione non incurrit, *ibid. n. 6.*
Mora incurra per defunctum continuit in herede abque alia interpellatione, *ibid. num. 14. lib. 15.*
Mora incurrit per sustentationem litis, *dec. 43. n. 4. 1. 8.*

M O R S , M O R T U U S .
Mento mortis in iubitionibus importat compendiosam complectionem fideicommissariam, *dec. 31. n. 21. 1. 6.*
Mortuus abque liberis decessisse presumitur, nisi contrarium probetur, *dec. 30. n. 1. & dec. 53. n. 1. lib. 10.*

M U L I E R .
Mulier ex consenu præfato alienationi fidei per virum, dicitur in re alienata remittere hypothecam, ac ut in vim illius in eadem re amplius agere non possit, *dec. 20. n. 7. 1. 7.*
In contractu mulieris, si plures expressio fuerint causa, sufficit unus tantum verificatio, si illa apta sit pro substantiatione totius contractus, *dec. 20. n. 8. 1. 7.*
Statutum Urbis exoptat, quod utilitas causa respiciat personam mulieris contrahentis, *dec. 20. n. 9. lib. 10.*
Quoties mulier est causa in bona viris non est rigidè procedendum in indagando, ac causa fuerit utilis, vel non, *ibid. n. 11.*
Jus communis voluit, ne mulieres fidejubant, cum contractus fidejussionis fit de sua natura levisus; & ideo non porrigitur dispeñio ad eas remissionis hypotheca, *dec. 20. n. 12. 1. 7.*
Mulier ex ratione hypothecae in aliquibus bonis, si causa sit in aliis non dicitur in minimo præjudiciale, *dec. 20. n. 13. 1. 7.*

M U R U S .
Muri communio debet probari per allegantem, *dec. 1. n. 4. 1. 4.*
Muri communio probatur ex variis signis, tellibus, plantâ, ac aliis ibi relatis, *dec. 1. n. 5. 1. 4.*
Murus prefumitur proprius illius, qui habet murum subpositum teclo, ac fideicommissu supra portectis, *dec. 1. n. 6. 1. 4.*
Muri proprietas probatur ex eo, quod quis haberet in eis latrinas penetrantes parietem ultradimidium, *dec. 1. n. 7. 1. 4.*
Et similiiter, si quis haberet caminum in parietem cum famili penetrazione, *ibid. num. 8.*
Et ex trabibus cum tali penetratione, *ibid. num. 9.*
Et ex eo, quod praetendens proprietatem parietis haberet alium murum proprium colligantem morias, & dentes colligatos, *dec. 1. n. 10. 1. 4.*
Muri communio non probatur ex fenestellis, annulis ferreis, & aliis positis in muro, non penetrantibus dimidium parietis; maximè si prædicta facta non fiat tempore constructi parietis; sed per rupuram clandestinè, ex post, & portu servitum indicare videntur, *dec. 1. n. 11. & 13. 1. 4.*
Muri communio pauci signa non concludunt parietem non esse proprium alterius, dum hic habet portiora signa propriatis, *dec. 1. n. 12. lib. 4.*
Murus communis dicitur destinatus ad fabricandum, si in vertice careat corona, aliquique signis denotantibus esse divisorium, si eius fundamenta sint crastis, & protinus, si sit altus, & in eo sint immobiles signa, & superseparatae mansiones, *dec. 1. num. 14. & 16. lib. 4.*
Socius non potest tantibus prediis prohibere elevationem parietis communis.

Index MATERIARUM.

Defectus consensu proximioris facit correre contractum mulieris, *dec. 22. num. 1. lib. 7.*
Etiam si deputatus ac illius loco curator, qui non supplet vicem proximioris, quando iste poterat commode intervenire, *dec. 22. num. 2. lib. 7.*
Irriatio contractus ex dicti defecti non admittitur, si mulier circumvenitur creditore, jure jurando affirmando alios proxiores non habere, *dec. 22. num. 3. lib. 7.*
Albertio mulieris non est attendenda, licet jurata sit, cum eadem facilitate, qua seducitur ad contrahendum, præsumatur etiam fedus ad iurandum, & afterendum, *dec. 22. num. 4. lib. 7.*
Hec conclusio recipitur, quoties considerari valeat dolus ex parte creditoris procedendo muliere, focus si agatur de re probabilitate creditoris ignota, ut effectus existentia proximiorum, *dec. 5. num. 7. lib. 7.*

Causa non reputatur sufficiens ad sustinendam obligationem mulieris, si expensa fuerit indigentia in genere, *dec. 22. n. 6. 1. 7.*
Obligatio mulieris ratione individualitatis decretri judicis corrigit in toto, si causa in parte convincatur in ipso, *dec. 22. n. 7. 1. 7.*
Obligatio mulieris non corrigit in totum, si causa falsa, vel inepta sit pro parte, ubi decretum judicis est dividuum, prout varie caretur, si cadetur super quantitate, quæ de sua natura est dividua, *dec. 22. num. 9. & 10. lib. 7.*
Si pecunia vera non probetur in extincionem debiti, pro quo mulier se obligavit, obligatio corrigit, *dec. 22. num. 11. lib. 7.*
Non corrigit, si ageretur de obligatione voluntaria, & verio in padum, & obligationem deducit post fieri ad omnes creditoris, *ibid. num. 12.*
Mulier potest se obligare intra medietatem datus absque relevatore, *dec. 22. num. 15. lib. 7.*
Mulieri datum electio bonorum, super quibus consequi valet creditum datus, *dec. 27. num. 15. lib. 7.*
Mulier præferitur in bonis potest quicunque per virum creditibus anterioribus, *dec. 27. num. 16. lib. 7.*
Mulier rediret rationem de fructibus perceptis, ante declaratam nullitatrem de causa nulliter emptis, quorum pretium non solvit, *dec. 27. num. 17. lib. 7.*
In contractibus mulierum, vel minorum, ad acquirendum tendentibus, nullæ requirent telematitibus, *dec. 28. n. 1. 1. 7.*
Hec tamen procedit conclusio in contractibus de sui natura mere lucrative, vel in aliis, qui principiter tendunt ad acquirendum, facta obligatione polyendi quid minimum, ut fieri solet in inventuris empheiticorum bonorum; focus vero in contractu oneroi empionis, *ibid. n. 2.*
De his opinio potest dubitari in terminis statuti Vrbis, *ibid. num. 3.*
Non autem in terminis constitutionis Marchie, *ibid. num. 4.*
Hæres mulieris non tenetur adimplere obligationem per ipsam stipularem fine follementibus, *dec. 31. num. 2. lib. 7.*
In contractu mulieris decretum judicis suppetetur ex autoritate adhibita persona per ipsum deputate, *dec. 31. n. 6. lib. 7.*
Negativa dicti deputationis non probatur ex sola retellatione notarii, qui factis diligentiis delegationem non represideat, *dec. 31. n. 7. lib. 7.*
Mulier abque follementibus non potest declarare rem in depositum retinere, *dec. 32. num. 2. lib. 7.*
Id procedit in deposito, in quo mulier ledit potest, ut si ageretur de rebus, in quibus ipsa habet, *ibid. num. 5.*
Mulier obligatur abque follementibus in contractibus gratuitis cum præsumatur verso in eis utilitatem, ad differentiam contractum fideicommissorum, *dec. 32. num. 6. lib. 7.*
Contractus initius a muliere cum follementibus est servandus, *dec. 33. num. 3. lib. 7.*
Mulier pro sua dona non est exempta à cautione praefixa in contractu generali creditorum, *dec. 21. n. 12. lib. 8.*
Mulier permittens, quod creditores posteriores in bonis liberis satisfactionem consequtantur, nullam habet actionem super bonis fideicommissu obnoxios, *dec. 24. n. 12. & dec. 26. num. 16. lib. 7.*
Contractus initius a muliere cum follementibus est servandus, *dec. 33. num. 3. lib. 7.*
Mulier pro sua dona non est exempta à cautione praefixa in contractu generali creditorum, *dec. 21. n. 12. lib. 8.*
Mulier obligatur abque follementibus in contractibus gratuitis cum præsumatur verso in eis utilitatem, ad differentiam contractum fideicommissorum, *dec. 32. num. 6. lib. 7.*
Contractus initius a muliere cum follementibus est servandus, *dec. 33. num. 3. lib. 7.*
Mulier pro sua dona non est exempta à cautione praefixa in contractu generali creditorum, *dec. 21. n. 12. lib. 8.*
Mulier potest agere adversus bona fideicommissi, si bona liberis suis intricata, *dec. 35. num. 23. lib. 15.*
De jure communis mulier potest follementibus potest donare, *dec. 2. num. 25. lib. 16.*
Traductio mulieris extra locum, ubi degit, reddit actu per eam gessum validè subiectum, *dec. 3. num. 33. lib. 16.*
In contractu mulieris clausuralis exigunt licentia ordinarii, *dec. 3. num. 34. lib. 16.*
Dummodo observantia in contrarium non vigeat, *ibid. n. 18.*
Mulier, & minor nulliter contrahant, si causa, quæ expiriatur, inepit detegetur, etiam si lex municipalis inter follementates causam non dinumeraverit, *dec. 8. n. 6. lib. 16.*
Amplia, licet in contractu juramentum concurret, *ibid. num. 7.*
Nulla est obligatio mulieris, aut minoris, ex defectu causa expiriatur, licet aliqua urgens adflet, quæ tamen judicis minime patet expiri, *dec. 8. num. 8. lib. 16.*
Murus communis dicitur destinatus ad fabricandum, si in vertice careat corona, aliquique signis denotantibus esse divisorium, si eius fundamenta sint crastis, & protinus, si sit altus, & in eo sint immobiles signa, & superseparatae mansiones, *dec. 1. num. 14. & 16. lib. 4.*
Murus communis potest tantibus prediis prohibere elevationem parietis communis.

Index MATERIARUM.

Murus quod sit apertus ad elevandum, & superaedificandum potest
fari iudicio peritorum, dec. 1. nn. 17. lib. 4.
Murus etiam non habilis, ac sufficiens ad superaedificandum, potest
per locum fulciri, ut adlocutus apertus, dec. 1. nn. 18. lib. 4.
M U T U A N S .
Is, qui murauit pecunias ad effectum liberandi bona fideicommissaria ab altero alieno, utique valeret adversus fideicommissum
jura exercere, dec. 12. nn. 2. lib. 10.
M U T U U M .
Licitum est p[ro]pter à principio in mutuo de certo interesse intra legem
modum conveniri, concurrentes tamen ceteris
iure volitis ad validandas iuratas, dec. 1. nn. 1. lib. 5.
Et pro d[icitur] intercessio datur actio, ibid. nn. 2.

N

NARRATIVA.
Narrativa attendi debet in concurvo dispositiva, quando
verbis dispositiva sunt dubia, scilicet è contra, d. 3. n. 6. lib. 10.
Narrativa interpretationem recipit à dispositiva, d. 13. n. 6. lib. 10.
Narrativa supplicatione debet plene probari, dec. 6. num. 5. &
dec. 7. num. 8. lib. 13.

N A T U S .

Vide verb. **Filius**, & verb. **Patrius**.
Prior pars cœnitetur, qui à parte fuit primo loco in actu se-
riō descriptus, dec. 40. nn. 5. lib. 10.
Vocatio maioris natu de familia, aut primogeniti de domo vulga-
ris tantum reputatur, adquā ut primo admitti fieri non de-
bet redditio alii primogenitis, dec. 21. num. 5. lib. 16.
Vide verb. **Primogenitus**.

N E G E S S I A S .

Necessitas ubi impellit ad duos, id debemus sequi, quod minor
necesse sit obligare, dec. 10. nn. 26. lib. 2.

N E G L I G E N T I A .

Negligentia in vitro operatio minimè est præsumenda, dec. 18. n.
2. num. 18. lib. 8.
Negligentia refunditur in dānum, & præjudicium negligenter,
dec. 7. num. 25. lib. 2.

NEGO T I U M , NEGO T I A T I O .

Ubi negotium fit cum certo, & limitato capitali, creditores il-
lius solum habent illud obligatum, neque ullam aliam adi-
cionem acquirunt super alii boni eius, qui negotium instruitur,
dec. 28. num. 16. 17. & 18. lib. 8.
Prædictis tenetur revertere computa officialium negotii singuli-
mensibus, dec. 29. nn. 24. lib. 8.

N E M O .

Nemo dat, quod non habet, dec. 60. nn. 7. lib. 10.
Nemo facere potest, quod leges non habent locum in eis dispo-
sitione, dec. 32. nn. 14. lib. 9.

Nemo potest impugnare factum proprium, dec. 16. nn. 18. lib.
10. dec. 74. nn. 16. lib. 10. dec. 39. nn. 17. lib. 13.

Nemini licet contra factum. Authoris venire, dec. 42. n. 4. 1. 13.
Nemo præsumit diffentire in utilitate propria, dec. 68.
nn. 22. lib. 13.

Nome potest reportare commodum ex contractu quem impugna-
vit, dec. 5. nn. 16. lib. 1.

N E P O S .

Sub filiorum nomine non venientia nepotes, dec. 22. nn. 1. lib. 10.
Secus concurrentes conjecturam, quibus tantibus, sub nomine
filiorum venientia nepotes, & ceteri descendentes, dec. 17. &
dec. 18. dec. 21. nn. 9. prout etiam ceteri descendentes, 1. 10.
ibid. dec. 22. num. 21.

Prohibitio alienationis ad rem directa denotat comprehensionem
neporum sub nomine filiorum, dec. 17. dec. 18. & dec. 19. Utro-
biisque, nn. 4. lib. 10. dec. 22. nn. 13. lib. 10.

Contemplatio agnationis est una ex conjecturis, quod nepotes ve-
niunt sub nomine filiorum, dec. 17. nn. 3. lib. 10.

Item observantia potest demonstrare, quod sub nomine filiorum
fuerit quoque comprehensum nepotes, & descendentes, dec. 16.
num. 15. ibid.

Item, si perpetuiter testator plures exprimeret, dec. 17. n. 5.
dec. 18. nn. 6. ibid.

Rursum, si prohibita fuerit quæcumque detractione trebellianice,
dec. 17. nn. 6. dec. 19. n. 16. dec. 20. n. 10. dec. 22. n. 12. lib.
10.

Item, si in vocazione aliena familie testator nepotes vocaverit,
dec. 17. nn. 7. ibid.

Item, si voluntaria fuerit conservatio familie, dec. 16. n. 3. &
dec. 19. nn. 13. dec. 20. nn. 3. & 5. ibid.

Etiam si non admittit verba perpetuitatem denotantia, cum perpe-
tuitas cœnitetur ope info, quod optata fuit familia confer-
ratio, dec. 16. nn. 4. ibid.

Sub nomine filiorum venientia nepotes, & descendentes, si fidei-
committentes voluntari fideicommissum sola ratione, ut bona con-
serventur in agnatione, dec. 22. nn. 14. lib. 10.

Secus si ratio limitata, ac restricta fuerit in personis prius nomi-
natim, dec. 50. nn. 4. lib. 10.

Index MATERIARUM.

Integer testamenti contextus respici debet ad dignoscendum, an
filiorum nomine vocati fuerint ulteriores descendentes, dec. 21.
num. 22. lib. 10.

Testator, si in illa testamenti parte apposuerit verba perpetua-
tem importantia, cœnitetur nepotes, & descendentes ulterio-
res succellentes invitare noluisse, dec. 21. n. 23. lib. 10.

Prohibitio trebellianica an faciat desumere includendum nepotum
in vocazione filiorum, dec. 21. nn. 50. 51. & 52. lib. 10.

Verba, quæ directe apparent ad filios primi gradus, inferire non
possunt pro defumenda includendum nepotum, dec. 22. n. 5. & 6. lib. 10.

Vocatio conservandi bona in familia acceſſorum ad vocacionem fi-
liorum, nequit probare vocacionem nepotum, dec. 22. num.
7. lib. 10.

Verba, familiæ, poteritatis, & successorum, si stent accessio-
ri, & conjecturæ, operari non possunt vocacionem nepotum
sub nomine filiorum, dec. 22. nn. 11. lib. 10.

Coniectura fidentes nepotum exclusionem, alii præpondere
debent, dec. 22. nn. 16. lib. 10.

In dubio pro exclusione nepotum effudicatur, quod non veniant
sub appellatione filiorum, dec. 22. nn. 17. lib. 10.

Filiorum nomine non venientia nepotes, si testator discrevit & alter
loquutus fuerit de filiis, & alter de nepotibus, dec. 27. n. 6. l. 10.

Testator in substitutione apponendo conditionem, deficientibus
filii masculis finis prole, explicare videtur, quod sub nomine fi-
liorum non intelligitur vocare nepotis, dec. 27. nn. 27. lib. 10.

Filiorum nomine non venientia nepotes, vel matr. testator, quando
etiam gravato ab onere restituuntur, sed ad effectum aperiendi
casum alterius fideicommissi, ibid. nn. 2. 3. & 4.

Filiorum nomine ead magis non venientia nepotes, si testator, quan-
do voluit nepotes, exp̄les illos vocaverit, ibid. nn. 5.

Liberorum nomine nepotes utriusque sexus, ac descendentes inclu-
dit, dec. 61. nn. 7.

Declarat, ut num. 8. lib. 10.

Recenter Doctor tractantes de materia, an sub nomine fi-
liorum veprantia nepotes, quom intricata, & varie decifram
relerunt allegari, dec. 63. num. 4. & 5. lib. 10.

Opinio negativa in genere sumpta, etl magis recepta, & pro re-
gula statuta habetur a Rota Romana, dec. 63. n. 6. & 7. lib. 10.

Distinctio, quod nepotes non veantia appellatione filiorum,
quando agitur de favore gravati, qui fat immuniſt a restitu-
tione fideicommissi, non vero quando adhuc exclusi nepotibus
teneretur ulterioribus substituti bona restituere, impugnat, dec.
63. nn. 21. 32. & 33. lib. 10.

Prædicta distinzione nullo modo potest procedere, ubi restitutio fi-
deicommissi facienda est defendantis testatoris sequitur, dec.
63. nn. 24. lib. 10.

Cumulantur plures, atque urgentes conjectura pro nepotum ex-
clusione, cum reponitibus obiecta, & num. 35. ad. n. 50.

Limira, si durum fuerit cum expressa reservatione primeva ac-
tio, nn. 35. lib. 10.

Reprobatur conjectura adducit pro nepotum vocacione, ibid.
n. 30. ad. nn. 70.

Sub filiorum nomine non venientia nepotes, minime ulteriores
descendentes, dec. 64. nn. 3. lib. 10.

Et que magis, si agatur de disputatione transversali, ibid. num. 4.

Et testamenti materiali lingua fuerit scriptum, ibid. nn. 5.

Nepotes, & ulteriores descendentes venientia sub appellatione fi-
liorum, si concordant conjectura testatoris laudentes voluntate
item illos includunt, dec. 64. nn. 6. lib. 10.

Coniectura tamen debent esse urgentes, violante, & plures,
ibid. num. 7.

Vocatio filiorum nasciturorum eo tantum cau filii nepotes, &
descendentes includere, si qualificata est cum verbis conservan-
do bona in ulterioribus agnatis, seu trahit successivum importan-
tibus, scilicet de uno in aliis, de herede in heredem, de gradu in
gradum, vel cum distinctionib[us], in perpetuum, in infinitum,

Vocatio filiorum cum qualitate maliciūlūtis non præbet argu-
mentum comprehensionis nepotum, dec. 64. nn. 14. lib. 10.

Testator, si habuerit pro nonnimi verbis, filios & descendentes
non exinde cœnitetur vocando filios voluisse vocare nepotes, si de-
cidit distinctiones perpetuitatem importantes, dec. 64. n. 15. l. 10.

Coniectura tudentes exclusione nepotum sub filiorum appella-
tione prevalentis alii contrariis, dec. 64. nn. 24. lib. 10.

Nepotes cœnitetur exclusi, si testator filios vocaverit cum distinc-
tione personali, & relativâ a nomen patris, dec. 64. n. 25. l. 10.

Dicerentur pariter exclusi, si substitutio collata non fuerit in tem-
pus remotissimum, ibid. num. 26.

Vel nullum adiit verbum importans perpetuitatem, ibid. num. 27.

Testator, qui filium gravare nolite respectu nepotum, multo
minus cœnitetur filium gravare voluisse favore ulteriorum de-
scendentium, dec. 64. num. 28. lib. 10.

Sola dubitaria sufficit, ut nepotes appellatione filiorum non ve-
niunt, dec. 64. num. 30. lib. 10.

Nepotes ulteriores descendentes venientia sub nomine filiorum, si
testator perpetuitatem voluerit, dec. 65. & dec. 66. utriusque

391

Index MATERIARUM.

Nepotes, & ulteriores descendentes venientia sub nomine filiorum
in fideicommissum aſcendentis, si in illo reperiantur verba, que
trahunt temporis successivum importanter, dec. 65. num. 2. &
dec. 66. num. 4. lib. 10.

Appellatione filiorum venientia nepotes, & descendentes, si te-
stator voluerit, quod bona perpetuo conserventur, dec. 65. num.
3. lib. 10.

Nepotes venientia appellatione filiorum, ut in perpetuum,
& similibus, quibus inducitur successivum fideicommissum,
dec. 66. num. 5. lib. 10.

Nepotes venientia appellatione filiorum, quando testator
adserit nomen patris, vel matris, aut dictiones taxati-
vitas denotant immediatam generationem, dec. 66. num. 5.

Declarat, ut num. 6. & 7. lib. 10.

Nepotes venientia appellatione filiorum, quando testator
adserit nomen patris, vel matris, aut dictiones taxati-
vitas denotant immediatam generationem, dec. 66. num. 5.

Secus, quando ex conjecturis constaret de voluntate testatoris
comprehendendi nepotes, quia tunc discrevit locutio non
urget, ibid. num. 9.

Filiorum nomine venientia nepotes, quando predecedentibus Pa-
tribus cum filiis effent admittendi ad avitam successionem, dec.
69. num. 1. lib. 10.

Nepotes cum fusingintur in locum parentum præmortuorum
concurrentia cum patris ad successionem honorum-avi jure
repræsentationis, dec. 74. num. 19. lib. 10.

Sive etiam ratione transmitionis, jure fuitatis, vel fangiuis,
ibid. num. 20.

Nepotes ad intestatam patrum hereditatem admittuntur in ci-
pita, non autem in stirpes, dec. 27. nn. 15. & 24. lib. 10.

Erga nepotes equalis præsumitur amor, dec. 27. nn. 16. lib. 10.

Testator dicitur substitutis nepotes contemplatione corum patris,
non ex propria persona, si proprium patris nomen prefererit,
dec. 27. num. 21. lib. 10.

N O B I L I S .

In viris nobilibus, apud quos extant scripture, & monumen-
ta proprie domus, non præsumitur ignorancia decoris corum
familie, dec. 2. n. 19. lib. 13.

N O M E N .

Vide verb. **Debitus**.
Error in nomine, & illius etiam mutatio actum non vitiat, dec.
30. nn. 14. lib. 8.

Receptio nominis debitoris pro solvendo, non pro soluto, fati-
factionem non importat, dec. 20. nn. 29. lib. 8.

Periculum nominis debitoris in solutum dati spectat ad cessionem
item, dec. 46. nn. 14. lib. 8.

Limira, si durum fuerit cum expressa reservatione primeva ac-
tio, nn. 16. lib. 15.

Ub[is] nomen generali ponitur ad omnia appellativa. extendi
bet, dec. 69. nn. 10. lib. 10.

Si potest nomen substantiūtum subsequatur verbum aliquod sine di-
stinctione intermedia, & tunc illud potius sit adiectivū, few
qualitative; scilicet est contra, dec. 70. nn. 4. & 5. lib. 10.

N O M I N A T I O .

Nominatio, & declaratio, qui rescipiunt substantiam contra-
dictio, fieri debent intra annum, dec. 39. nn. 6. lib. 8.

Pronominatio inter fratres facta, arguit qualitatem, primogeni-
tum, dec. 40. nn. 6. lib. 10.

Qualitas nominatio[nis], si sit adiecta verbo indefinito, sequit
etiam adaptabilit[us] et[er] applicari nomine designatis, dec. 70. n. 17.

Declarat, ut num. 18. lib. 10.

Actus nominationis computatur inter fratres spectantes ad bonas
fidei postfatuorem, dec. 24. nn. 9. lib. 12.

N O T A R I U S .

Mandatum procurat, licet non sit subfcripsum a Notario, qui fin-
strumentum dipulsum fuit ad formam Constitutionis Pauli Quinti-
tū, effectū, ut posse procedi contra Notarium non adimplen-
tem, non autem importat nullitatē instrumenti, dec. 39.
num. 20. lib. 7.

Postpositio instrumenti in protocollo, quæ potuit provenire ex
oblivione, & negligenti Notarii, non minuit illius fidem, nec
edit ineditum falsitatis, ibid. nn. 21.

Mercis debita Notario pro rogito, licet non reperitur adnotata
in libro receptorum, nihil conductat ad falsitatem instrumenti,
ibid. num. 22.

Legalitas Notarii valde confert ad elidendam suspicionem falsita-
tis, ibid. nn. 23.

N O T I T I A .

Notitia debet ostendit per modos claros, non autem per subaudi-
tum intellectum, dec. 26. nn. 8. lib. 8.

N O T I F I C A T I O .

Notificatio judicialis a signatario facta Apostolice provisionis,
arguit scientiam pensionis in carcerar[um], dec. 4. n. 17. lib. 12.

N O T O R I U M .

In re notoria, & spectante ad proprium officium, quis decipi non
potest, dec. 52. nn. 7. lib. 13.

B b 4 Ex

Ous fideicommissi in iunctum filii primis hereditibus, censetur in reliquis descenditibus repetitur, si illi fuerint designati per comparationem ad primos per verbum hereditis, d. 71. n. 4. l. 10.
onus ignoratum non presumitur deducimus, d. 56. n. 21. lib. 13.

OPINIO.

In iis, que à voluntate partium pendent, magis attenditur opinio, quam veritas, dec. 2. n. 16. lib. 1. dec. 11. n. 17. lib. 9. dec. 48. n. 23. lib. 10.

ORATIO.

Unica est oratio, que regitur ab uno verbo, dec. 32. n. 26. l. 16.

ORIGO, ORIUNDITAS.

Oriunditas ex quibus probetur, dec. 44. n. 5. lib. 13.
Filius sequitur originem patris, licet alii sit natura, dec. 44. n. 6. lib. 13.

P

PACTUM.

Pacta sum fervanda, dec. 18. n. 4. lib. 8.

Pacta, & conventiones inita inter locos mercatorum debent posse legi ante locum, in quo exercetur negotiorum, ad hoc ut ligent contrahentes cum negotio, dec. 25. n. 8. lib. 8.

Private conventiones facta inter locos mercenarum numerarie non praejudicant credentibus pecuniam, nisi publici sint expeditae, dec. 26. n. 27. lib. 8. dec. 27. n. 7. lib. eodem.

Pacta ad imparia judicari non debent, dec. 1. n. 5. lib. 1.
Pacta omnia in eadem scriptura sunt correspicienda, dec. 10. n. 3. lib. 6.

PAPA, PONTIFEX.

De potestate Pontificis dubitare nefas, cum de voluntate constat, dec. 5. n. 4. lib. 14.

Joannes XXII. fudit in Cathedra S. Petri ann. 1318. d. 2. n. 8. l. 11.
Pontificis mens ad incognita non trahitur, dec. 34. n. 16. lib. 13.

Papa non presumitur informatus de statu Beneficiorum; fudit in Episcopo ad frequentes visitationes, dec. 37. n. 18. d. 19. l. 12.

Pontificis in materia beneficiorum haber absolutionem dominium, dec. 39. n. 7. lib. 13.

Ex conductione & styllo Pontificis antecessoris, elicitor voluntas Pontificis successoris, dec. 54. n. 10. lib. 12. ibid. dec. 55. n. 9.

Papa non presumitur velle Ecclesiam duplice onere gravare, dec. 55. n. 6. lib. 13.

Amplius, licet in reservatione pensionis apposuerit clausulam, dummodo remaneant centum pro Restore, ibid. n. 7.

Amplius quoque non obstante verbis quibuscumque ordinationibus non resistibit, ibid. n. 8.

Voluntas Pontificis reservata posteriores pensiones, semper regulari debet iuxta stylum antecessoris, dec. 56. n. 19. lib. 13.

Nihil fortius allegari potest, quam motus proprius Pontificis, dec. 68. n. 2. lib. 13.

In materia leuiorius ponderis, presumitur Pape oblio, etiam in rebus ab ipso gestis, ob negociorum multipliciter, dec. 68. n. 8. lib. 14.

Pontificis, qui solent concedere indulta, ut pensiones retineantur, non obstante matrimonio, specifici includunt pensiones reservatas, & referendas, dec. 75. n. 20. lib. 13.

Ita ut, si in aliquo gratia alteram de predictis non expresserit, censetur alienum includere nullum, ibid. n. 21.

Papacensetur dispensare ipso, quod dirigit gratiam aliqui inhabili, dec. 76. n. 15. lib. 13.

De potestate Summi Pontificis ambigere nefas, dec. 5. n. 4. l. 14.

Maxime si illius dispensatio versatur in negotio alias de jure accepti, ibid. n. 6.

Derogetio Papae rem claram reddit, dec. 5. n. 16. lib. 14.

Declarationi Summi Pontificis sufficiens extorta, gratiā revera nequit, dec. 5. n. 18. lib. 14.

Maxime si res non fit amplius integræ, ibid. n. 19.

Patrimonium Pape est destinatum ad subfundum pauperum, levamen oppressorum, & hæc propagationem, dec. 34. n. 17. lib. 15.

Papa non tenetur in renovationibus emphyteuticis sequi equitatem Bartoli, dec. 3. n. 1. lib. 1.

Papa non tenetur sequi æquitatem Bartoli catenæ, quatenus non sit illum servare, cum sit solitus legibus, dec. 3. n. 2. lib. 1.

Papa, vel Princeps, omisso proximiori, inventiis extraneum fine causa, dicunt irrogare injuriam, & æquitatem offendere, dec. 3. n. 3. lib. 1.

Ex scientia nuncii, & ministrorum Pape, non infert scientia Pape, dec. 3. n. 10. lib. 1.

Scientia Pape non inducit ex supplici libello ipsi porro per plures dies ante gratiam, & renovationem feudi faciam tertio, dec. 3. n. 11. lib. 1.

In Pontifice gravioribus negotiis impedito presumitur oblio, dec. 3. n. 12. lib. 1.

De voluntate Pape confare dicitur per derogationem regulæ de jure quæficio, dec. 3. n. 13. lib. 1.

PAR.

Par in parem habet imperium, dec. 6. n. 7. & 8. lib. 2.

PARENTELA.

Parencta est probanda per gradus distinctos, dec. 21. numer. 4. lib. 13.

PARTITA.

Ex partitarum contrapositione desumitur debiti effectiva satisfactio, dec. 30. n. 5.

Declarat, ut m. 28. lib. 8.

Vide verb. Débitum, verb. Solutio.

Partita per notarium extracta, plene probant, dec. 38. n. 13. lib. 13.

PASCVA, PASCERE.

Vide etiam in verb. Animalia.

Ex interdictione pascuum a locis damnificationibus obnoxii originari permisso pacendi in montaneis pacuis, in quibus damnificationes nequeunt timeri, dec. 2. n. 8. lib. 4.

Jus pacendi in bonis propriis, tanquam jure naturali cuique competens, tolli nequit de ordinaria potestate, etiam a Principe, ibid. n. 9.

Limita, si concurret utilitas publica, vel interdictio fiat ad collenda scandala, ibid. n. 10.

Limita iterum, si illud jus tantummodo modificeatur, vel restringatur, & compenetratur super aliis bonis, ibid. n. 11.

In materia pascuum potest imponi pena adversus contravenientes, quod dannum supererit, dec. 2. n. 2. lib. 4.

Ac etiam valet ipsa pena exigiri, ubi nullum probetur damnum, quia non existit ratione danni, sed ratione contemptus, ibid. n. 13.

In territoria fata, viniata, & olivata, etiam recollectis frugibus non est permisso animalia mittere ad pacendum, ibid. n. 14.

In quietiori territorio refervari solet etiam adversus Ecclesiasticos certa pars, ut affidatis, & macellarii valeant animalia mittere ad pacendum, dec. 2. n. 10. lib. 4.

Vbi ordinatio indidit pro laicis de animalibus pro bono publico in territorio dependenti effet ad Ecclesiasticos extendenda debet ordinari, quod tantummodo iudex Ecclesiasticus valeat cognoscere caulus contraventionum, & penas pro rata siccio applicandas applicentur pannis locis, dec. 2. n. 18. lib. 4.

Jus pacandi, ut pars dominii directi, eius naturam sequitur, dec. 38. n. 2. lib. 4.

Jus pacandi de hæderegravato alienum, per eum hæredem reintegrari debet, dec. 8. n. 4. & 6. lib. 6.

PATER.

Pater filiam tenetur dotare, et si ipsa habeat aliund, dec. 4. n. 8. lib. 1.

Pater potest praeventivè filii assignare legitimam, dec. 36. n. 5. lib. 8.

Pater alendo filium, censetur voluisse compensare debitum occasione redditum a patre perceptorum, & ad filium spectandum, dec. 51. n. 7. lib. 10.

Pater relata dote, vel legitima filie, valet quemlibet extraneum sibi hæredem conferi, dec. 5. n. 10. lib. 14.

Pater tenetur filie subministrare fructus dotales ab initio taxatos loco alimentorum, dec. 7. n. 22. lib. 6.

PATERONIVM.

Stante patrimoniorum diversitate, intra beneficium separationis bonorum, dec. 13. n. 22. lib. 6.

PATERONVS.

Patronus beneficii gaudent privilegio deducto ne egant, contra illum posseforem, dec. 31. n. 1. lib. 8.

Fallit, si fuerit pertinax, & dolosus in litigando, ibid. n. 2.

Patronus acquirit a Ecclesiasticis preminentiam, & præcedentiam, dec. 3. n. 6. lib. 13.

Patronis laici competit de jure administratio temporalis reddituum Ecclesie per viam custodie, dec. 4. n. 11. lib. 13.

Patroni tenentur praefarente cum, qui habet qualitates volitas à testatore, dec. 9. n. 2. lib. 13.

Appellatione hereditum, & successorum quorūcumque, veniant tam patroni Ecclesiasticci, quam laici, dec. 34. n. 4. lib. 12.

Patroni referendo patronatum pro ejus hereditibus, censetur voluisse quoque fideicommissarios comprehendere, dec. 12. n. 5. lib. 13.

Patrona potest à dispositis in fundatione, in testamento variare, dec. 13. n. 11. & 12. lib. 13.

Enunciativa facta absentibus patronis, ipsi non præjudicat, dec. 19. n. 11. lib. 13.

Patroni fervare debent legem fundationis, si hæc demandat praefendantis esse personas certi generis, dec. 80. n. 1. lib. 13.

Patroni si præfendantur non habentem qualitates requiras, habens qualitates, habetur pro præfentato, ibid. n. 2.

PAPUER.

Superior semper est præferendus in beneficis in concursu aliorum minus pauperum, dec. 26. n. 17. lib. 13.

PAPUERTAS.

Probatio inopere requirit ad obtinendum beneficium deductio ne egat, dec. 21. n. 4. lib. 8.

PECU-

PECUNIA.

Pecunia in Urbe non solent teneri officia, dec. 1. n. 6. lib. 5.

Pecunia oppignoratio in jure admittitur, dec. 18. n. 2. lib. 8.

Pecunia venit appellatione rei, ibid. n. 9.

Argenti appellatione venit pecunia, dec. 18. n. 2. lib. 12. l. 8.

Pecunia remanente depositata ad creditum eis, cui creditæ sunt, dec. 26. n. 12. lib. 8.

Pecunia depositata remanet in dominio debitoris, d. 40. n. 10. l. 3.

Et super ea omnes creditores possunt concurrens, ibid. n. 11.

Qui tenetur certam speciem pecunia solvere, vel speciem ipsam præfatur tenetur, vel tantumdem in moneta usitata, quia illa emi posset, five eveniter decrementum, five argumentum, dec. 62. n. 7. & 8. lib. 13.

Sicut solet alter accommodare proprium fundum pro censu impositione, ita & soler propriam accommodare pecunia pro alterius obligatione, dec. 35. n. 2. lib. 15.

Pecunia per cautionem præfatur censetur extare, & dicitur non soluta, dec. 13. n. 18. lib. 6.

PENSIO, PENSIONARIUS.

Minifri Ecclesiæ non possunt efformare obseruantia Ecclesiæ præjudiciale, recipiendo minorem pensionem, quam debetur, dec. 28. n. 6. lib. 12.

Penso remanet nulla in totum, si non remanent centum Rectori liberae omni onere, dec. 49. n. 2. lib. 13.

Et hæc probatio sicut facienda a pensionario, ibid. n. 2.

Limita, si mentio prime pensionis omisita non therit, ex malitia, fœtus probat, & iusta ignorantia, ibid. n. 3.

Contrarium, n. 7.

Penso pro aliquod tempus non exacta, præsumi potest extinta, dec. 56. n. 6. lib. 12.

Referatio secunda pensionis absoqua expressione prima est nulla, licet beneficium sit capax utriusque pensionis, dec. 56. n. 16. lib. 13.

Referatio secunda pensionis non facta expressione prima irritatur, & non attenditur, quod Papa, si facta esset expressio, ad huc gratiam concessisset, dec. 56. n. 18. lib. 13.

Voluntarii Pontificis referantur posteriores pensiones, semper regulari debet juxta stylum antecessoris, dec. 56. n. 19. lib. 13.

Secunda pensio reservata præsumitur super fructibus in reservatione non expressis, qui si sunt in minori quantitate, quam illis, quos beneficium reddit, præsumitur huius detractum valorem antiqui pensionis, dec. 56. n. 20. Contra, n. 22. lib. 13.

Clauilia, dummodo remaneant centum pro Restore, apotropa facie titularis, in eum odium retroqueri non debet, dec. 56. n. 23. lib. 13.

Quia clauilia tollere soleant quodcumque impedimentum in exactione pensionis, licet non fuerit facta mentio alterius, que in beneficio repetitur imposita, dec. 56. n. 24. 25. & 26. lib. 12.

Ad sublinendam, vel irritandam pensionem ex defectu valoris attenditur tempus, quod percutit illius reservationem, dec. 56. n. 27. lib. 13.

Ad effectum sublinendi, vel irritandi pensionem defectu valoris exiguare testes informaci de bonis, & redditibus Ecclesiæ, dec. 56. n. 28. lib. 13.

Ac de oneribus beneficii, atque expensis pro recollectione fructuum, ibid. n. 29.

In judicio petitorio concludens exigunt probatio super valore beneficii, ut sublinnerit possit pensio illi reservata, dec. 56. n. 30. lib. 12.

Pensio in totum annulari non debet, sed reduci in casu non facta expressione prima pensionis, si mala fides deficit, dec. 56. n. 31. lib. 13.

Ex quantitate pensionis exacta argui non potest valor beneficii, dec. 52. n. 6. lib. 13.

Pensio pro rata reducitur, si fructus beneficii diminuantur, dec. 52. n. 10. lib. 13.

Pensio purè reservata, si Papa solevanda esse demandaverit post extintas pensiones reservatas, quoties una extinguitur, penitus est pro rata solevanda, dec. 53. n. 1. lib. 13.

Et dicti calu si extindit antiquioris credit commodo pensionarii, ibid. n. 2.

Secunda pensio ruit, si reservatione facta non fuerit mentio prius existentis in suo robore validitat̄, dec. 53. n. 1. lib. 13.

& dec. 55. n. 1. lib. 13.

Amplia, ut non revivifcat, si prima extinguitur, ibidem n. 2. & 3.

Amplia, etiam si secunda pensio reservata suistet motu proprio, ibid. n. 4.

Existenta prima pensionis quomodo probetur, dec. 53. n. 5. lib. 13.

Secunda pensionis nullitas proveniens à non facta expressione prima salvatur, si taciturnitas non fuerit dolosa, dec. 54. n. 6. lib. 13. & dec. 55. n. 2. lib. 13.

Contrarium verius esse demonstratur, ibid. n. 7. & 8.

Ad effectum probandi valorem pro futuritate pensionis, suffici probare redditus quinque annorum, ante, & post reservatum pensionem, dec. 58. n. 2. lib. 13. & ibid. dec. 59. n. 2. & dec. 60. n. 3.

Onera variabilia, & voluntaria non minuantur valorem beneficii in præjudicium pensionarii, dec. 58. n. 6. lib. 13. & ibid. dec. 60. n. 6.

Inter haec onera, que pensionario non præjudicant, enumerantur expensæ pro reparacione, & melioratione, five domorum, & item expensæ, que sunt pro reparatione ipsius Ecclesiæ, ibid. n. 8.

Index Materiarum.

Item expense pro litibus, & salariis procuratorum, *ibidem* num. 9.
Et demum recognitio, & strane, que vulgo, *Mancie*, appellatur, *ibid. num. 10.*
Ut penitus reservata subtiliter, sufficit, quod valor narratus beneficii correspondat juxta stylum *Datariae*, & *Cancellariae*, nec attendant effigatio variabilis, & accidentalis mercatorum, *dec. 59. num. 1. lib. 13. ibid. dec. 6. num. 2.*
Ad hoc ut valor expensus in reservatione pensionis dicatur probatus, sufficit justificare, quid beneficium solarum reddere, licet titularis redditus exigere non curat, *dec. 59. num. 4. 6. & 8. lib. 13.*
Capitulum ex distributionibus quotidianis tenetur solvere pensionem pro titulari ex beneficio gravato percipere negligente, *dec. 59. num. 5. lib. 3.*
Onera variabilitas, & incertae in consideratione non habentur pro irritanda pensione ex defectu verificationis valoris, *dec. 59. num. 11. lib. 13.*
Contrarium servatur in pensionibus reservatis in Parochialibus, *ibid. num. 12.*
Necesse non est probare, quod titularis fructus beneficii exigerit, ut pensionis subtilatio valeat obtinari, *dec. 60. num. 4. lib. 13.*
Expenses voluntarie à valore beneficii non detrahuntur in præjudicium pensionarii, *dec. 60. num. 8. lib. 13.*
Ad sufficiendum pensionem computandam sunt inter redditus præbendæ emolumenta, quez titularis afferunt ex universitatis, processionalibus, aliqui filius functionibus, *dec. 62. num. 13. & 14. lib. 13.*
Emolumenta omnino incerta non computantur in valore beneficii ad subtilendum pensionem, *dec. 62. num. 18. lib. 13.*
Item impensæ pro reparatione domorum, *ibid. num. 20.* nec non expensis liuum, *ibid. num. 21. & 22.*
Onera extraordinaria, & diminutiones fructuum, licet non computantur ad irritandam pensionem, tamen pensionarius tenetur illa pro rata subire, *dec. 62. num. 25. lib. 13.*
Limita, si agatur de beneficio non curato, & de pensione, quam Papa integrè solvendam mandavit, *ibid. num. 27. & 28.*
Prior capitulum regionum Urbis potest retinere pensionem, *dec. 62. num. 40. lib. 12.*
Pensio corruit in torum, nec est reducibilis, si probatus non fuerit coruus per ascensum, & cum clausula, ut aliter, *dec. 63. num. 1. & 12. lib. 13.*
Amplia in pensione reservata nequum in casu reservationis, sed etiam in casu obitus, *ibid. num. 2.*
Limitatur in casu, quo non adit exprimere valoris per ascensum, & cum clausula, ut aliter, *ibid. num. 3.*
Limitatur quoque in terminis pensionis conditionalis, & cum clausula, dummodo medietatem non excedat, *ibid. num. 4.*
Pensio corruit in torum, nec est reducibilis, si probatus non fuerit valor per ascensum, & cum clausula, ut aliter, five concurat dolus, & mala fides, five non, *dec. 63. num. 5. lib. 13.*
Principiū, si titularis falsam narracivam valoris non retrahit, sed potius pro illius executione iustificet, *ibid. num. 6.*
Pensio non reducitur, sed in torum annulatur ex defectu proportionis valoris, etiam in reservatione expresa fuerit causa subvenientia de aliis, cuius favore reservata fuit pensio, *dec. 63. num. 11. lib. 13.*
Pensionarius pro terminis defuris a die deputationis economiæ actionem habet contra ipsum economum, *dec. 64. num. 2. lib. 13.*
Non vero contra titularem, qui ad illos amplius non tenetur, *ibid. num. 3.*
Præterim, quando pensionarius expresse consenserit liberationi casu, quo fiat fructuum assignatio, seu divisio in manibus economi, *ibid. num. 4.*
Et tot diuturne pensiones, quo sunt anni, *ibid. num. 5.*
Et evidenter aliquis pensionis cessatione, ita cedit beneficio titularis, non vero pensionarii creditori, *ibid. num. 6.*
Deputatio economiæ per titularem accepta potest retrahari, si ille velit pensiones decurrentias exolvere, *dec. 64. n. 7. lib. 13.*
Dummodo præfector cautio de solendo pensiones futuras, *ibid. num. 8.*
Deputatio economiæ cessare debet, si titularis velit pensiones decurrentes exolvere, & ad hunc effectum cautionem prefare, *dec. 65. num. 1. 2. & 4.*
Et deputatio ad dictum effectum facta reputatur temporalis, & est revocabilis, *ibid. num. 3.*
Amplia, licet pensionis creditori de pensionibus defuris ab economo non fuerit satisfacti, *ibid. num. 5.*
Tot dicuntur esse pensiones, quo sunt anni, si pensionarius con-

Index Materiarum.

serferit liberationem titularis per deputationem economiæ, *dec. 65. num. 7. lib. 13.*
Quoniam fructus beneficii sunt hypothecati pro pensionibus, *decif. 65. num. 8.*
Limita, *ibid. num. 9. lib. 13.*
Cassatio pensionis redditum immune beneficium ab onore, *dec. 66. num. 1. lib. 13.*
Index etiam parte non opponente potest pensionarium repellere agentem pro solutione pensionis, quiesceat, pensionem suisse fuisse, *dec. 66. num. 2. lib. 13.*
Pensio, si casetur ab eodem Papa, qui illam reservavit, non exigatur, quod exprimatur suisse reservatam pro dote, *decif. 66. num. 3. lib. 13.*
Quando in cassatione pensionis opus non sit mentionem facere de clausula derogatoria in reservatione apostoli, *dec. 66. num. 4. & 5. lib. 13.*
In cassatione pensionis necessaria non est revocatione regularis de re quanto non tollendo, *dec. 66. num. 6. & 7. lib. 13.*
Penso ex partio consenuit reconvalidari non potest, sed nova gratia, & auctoritas Papæ requiritur, *dec. 66. num. 18. lib. 13.*
Reconvalidatio pensionis ex observantia presumi non potest, *dec. 66. num. 21. lib. 13.*
Manutentio concedi non potest pensionario, si pensio cassata pateat, *dec. 67. num. 1. lib. 12.*
Amplia, licet contra cassationem plura opponantur, que turbat finit, *ibid. num. 2.*
Pensionarius, qui dum distilat pensionem exigere, possessionem amittit, *dec. 67. num. 3. lib. 13.*
Titularis, qui exceptions petitorum respicientes proponit, audiendis est etiam in judicio possessorum, quiesceat pensionarius per multum tempus pensiones exigere non curavit, *decif. 67. num. 4. & 6. lib. 13.*
Cassatio pensionis ut subtiliter valeat, debet exprimi qualitas totalis, si illa concurrat, *dec. 68. num. 3. lib. 13.*
Pensio ut pro dote reservata dicatur, exigatur, quod specialis fiat expressio, *dec. 68. num. 4. lib. 13.*
Defectus expressio, quod pensio sit totalis, non viciat gratiam, si non agatur de cassatione, sed de permutatione, *dec. 68. num. 9. & 10. lib. 13.*
Pensionarius in judicio contra titularem, qui pensioni non consenserit, tenetur probare valorem expsum in literis reservationis, *dec. 70. num. 1. lib. 13.*
Item limitata non curato, *ibid. num. 22. 33. 34. & 26.*
Pensionarius miles Lauretanus liberatur ab obligatione gestandi clericalem habitum, *dec. 62. num. 39. lib. 13.*
Prior capitulum regionum Urbis potest retinere pensionem, *dec. 62. num. 40. lib. 12.*
Pensio corruit in torum, nec est reducibilis, si probatus non fuerit coruus per ascensum, & cum clausula, ut aliter, *dec. 63. num. 1. & 12. lib. 13.*
Prætermis expressione antecedentis pensionis, corruit posterior tamquam sobrietatis, *dec. 70. num. 12. lib. 13.*
Ex expressione pensionis emissa per provisum, non inducatur illius approbatio, *dec. 70. num. 13. lib. 13.*
Ad hoc ut fructus beneficii, super quo fuerit reservata pensio dicatur justificari, debet confare de redditu per quinque annos ante reservationem, & quinque post, *dec. 70. num. 17. lib. 13.*
Pensio ex defectu justifications corruit in torum, nec redicitur ad menstrum deficienciae valoris, *dec. 70. num. 29. lib. 13.*
Reservata pensio cum clausula, dummodo remanent centum pro Redore, pensio semper manet firma in eo, quod supraferit, *dec. 70. num. 26. lib. 13.*
In reservatione pensionis inspicitur voluntas Papæ concedentis, *dec. 70. num. 27. lib. 13.*
Pro conseqüenda pensione exprimitur in supplicatione ratio subvenienti pensionario de alimentis, *dec. 70. num. 30. lib. 13.*
Titularis agens ad nullitatem pensionis ex defectu valoris, necesse habet illum concludenter proferre per quinque annos ante reservationem, & tordem poti pensionario autem agenti ad illam subtilendum, sufficere probare valorem de tempore reservationis, *dec. 71. num. 6. lib. 13.*
Pensionarius in petitorum pleniori, & concludenter tenetur probare contra titularem, qui pensioni non consenserit, valorem expsum per ascensum, & cum clausula, ut aliter, alias pensio corruit in torum, *dec. 72. num. 1. & 2. lib. 13.*
Ad subtilendum pensionem, sufficit, quod probato valoris beneficii percutiat tempus reservationis per aliquot annos, ante vel post, *dec. 72. num. 4. lib. 13.*
Et evidenter aliquis pensionis cessatione, ita cedit beneficio titularis, non vero pensionarii creditori, *ibid. num. 6.*
Deputatio economiæ per titularem accepta potest retrahari, si ille velit pensiones decurrentias exolvere, *dec. 64. n. 7. lib. 13.*
Dummodo præfector cautio de solendo pensiones futuras, *ibid. num. 8.*
Deputatio economiæ cessare debet, si titularis velit pensiones decurrentes exolvere, & ad hunc effectum cautionem prefare, *dec. 65. num. 1. 2. & 4.*
Et deputatio ad dictum effectum facta reputatur temporalis, & est revocabilis, *ibid. num. 3.*
Amplia, licet pensionis creditori de pensionibus defuris ab economo non fuerit satisfacti, *ibid. num. 5.*
Tot dicuntur esse pensiones, quo sunt anni, si pensionarius con-

Aded ut exigatur coloratio tituli, qui si pateat infectus, insufficientis etiam pro effectum manutentio repatur, *decif. 74. num. 4. lib. 13.*
Ad impedientiam manutentio ex capite nullitatis reservationis pensionis, opus est ipsius nullitatem verificare ex illi dem litteris, *dec. 74. num. 5. lib. 13.*
Sed si nullitas fundatur super extincionem pensionis, sufficit, ut aliunde etiam verificetur, *dec. 74. num. 6. lib. 13.*
Exceptio, quod pensionarius contraxerit matrimonium, impedit manutentio, *dec. 74. num. 7. lib. 13.*
Declaro, ut non procedat, si adit indultum, cujus relevantia dignosca tantum debet in judicio petitorio, *ibid. num. 8.*
Subdeclaro, quiesceat indultum oportunitate extincionis illam evidenter celare faciat, & probabilitate dubitari non posse de illius efficacia, *ibid. num. 9.*
Vel saltem, quiesceat incontinenzi non constet indultum urgeare non posse, *ibid. num. 10. 11. lib. 12. & 13.*
Pensio, qui transferatur in alium, etiam in substantia, que ab initio fuit reservata, & tantum per eam mutatur personaliter, & delegatio solutionis alteri facienda, *dec. 74. num. 20. lib. 12.*
Pensionario manutentio denegatur, si potest dubitari de extinctione pensionis, *dec. 75. num. 7. lib. 13.*
Pensionarius contrahens matrimonium, reddit pro rata pensionem, *dec. 75. num. 8. lib. 13.*
Amplia, licet mulier per solemnem proficationem ante copulam dirimatur matrimonium, vel matrimonium infra declaretur nullum, quia adhuc penitus non reprobatur, *ibid. num. 9.*
In materia pensionis, quando petitorum est clarum, non attendunt possessorum, quando petitorum est ignorans, non peregrinatur, *ibid. num. 10. lib. 13.*
Ubi pertractatur de pensio, possessorum à petitorio dependet, *ibid. num. 11.*
Pensionarius, qui matrimonium contraxit, non est in exactione manutentio cum praesupposito, quod posse in petitorio indultum ostendere, *dec. 75. num. 26. lib. 13.*
Pensionarius, qui pensionem exigit post matrimonium contractum, ea tenetur restituere, *dec. 75. num. 29. lib. 13.*
Amplia, ut nec etiam excusat bona fides, *ibid. num. 20.*
Pensio retinet naturam beneficii, & subicit omnibus legibus loquentibus de beneficio, *dec. 16. n. 1. Contra, num. 3. 4. 5. & 6. lib. 13.*
Pensio est quid merita temporale, & in aliquibus differt a beneficio, *ibid. num. 3.*
Regressus conceditur, si titularis non solverit pensionem, & non in alio loco, & quando, *ibid. num. 7.*
Pensionis est incapax habens merum, & mixtum imperium, propter quod exerceat jurisdictionem sanguinis, seu officium criminale, *ibid. num. 8.*
Miles secularis est incapax pensionis, *dec. 76. num. 9. lib. 13.*
Baro habens feudum est incapax pensionis, *ibid. num. 10.*
Contra, *ibid. num. 11.*
Declaro, *ibid. num. 12.*
Miles in feudo Sedis Apollonicae non amittit pensionem, *dec. 76. num. 13. lib. 13.*
Observantia interfit in materia pensionum, *dec. 76. n. 18. lib. 13.*
Pensio, ejusque translatio, ex quibus sublinquuntur, *decif. 77. num. 1. lib. 13.*
Incapax est acquirendi pensionem, qui guberniæ facultatibus incumbit, *dec. 77. num. 2.*
Declaro ut *num. 3. lib. 13.*
Ex prolatione sententia capitalis incurrit in irregularitatem, non autem redduntur incapaces retinendi pensiones illi, qui illas retinent, *dec. 77. num. 4. lib. 13.*
Adscripti in ordine equitum milium Iesu Christi sunt incapaces retinendi pensiones, *ibid. num. 5.*
Declaro, ut *num. 6. 7. & 8.*
Vide Papa.
Pontifex si prohibuit, ut nullus in Monasterio potestatem, & autoritate exercere possit, sequitur ex hoc, quod Abbatis sit nullius, nec subiicit jurisdictioni Episcopi, *dec. 9. num. 18. lib. 3.*
Pontifex, quando aliquis concedit potest relationem, & vorum alium Congregationis Cardinalium, dicitur procedere ex certa scientia, & causa cognita, *ibid. num. 46.*
Pontifex in suo Brevi non dicitur loqui suppositive, quando omnia diligenter narrat, & exprimit; sed potius dicitur puræ, & implicitè disponere, ita ut non sit opusla verificatione, *ibid. num. 47.*
PONTIFEX.
Si testator volunti sublinquit habere omnes portiones, & totum multo magis voluit habere portionem illius, qui prius decedit, *dec. 53. num. 19. lib. 10.*
Hæcque conclusio absque hesitatione ex magis procedit, quando in institutione testator divitie hereditatem in quocas, *ibidem num. 20.*
Portio contravenientis acquiritur obedienti, *dec. 51. n. 8. 1. 14.*
CONGRUA PORTIO.
Congrua non debetur ei, qui curam animalium non retinet, *dec. 62. num. 37. lib. 13.*
PERITIA, PERITUS.
Relationi Periti de confessu partium electi standum est, non obstante allegatione suppositionis, *dec. 19. num. 8. lib. 15.*
PERMUTATIO.
Permutatio licet fieri potest ab hereditibus gravatis, eaque ob-

Index MATERIARUM.

Congrua non clargitur nec etiam Parochio, si in litteris clausa, dummodo, non repertatur, dec. 62. nu. 38. lib. 12.
Congrua debetur Rectori curato, dec. 7. nu. 1. lib. 12.
Ullaque debet esse sufficiens ad commodam illius sufficienciam, ibid. nu. 2.
Congrua debetur ab ep., qui decimas exigit, dec. 7. nu. 4. lib. 12.
Stipendum potius, quam congrua, debetur Rectoribus amovibiliibus, dec. 7. nu. 5. lib. 12.
Stipendiis, seu congrua quantitas ex quibus regulanda est, arbitrio judicantium remissa conficitur, dec. 7. nu. 11. & 12. lib. 12.
P O S S E S S I O .
Continuatio possessoris usque ad mortem, presumitur de jure, dec. 42. nu. 12. lib. 8.
Istiusque transitus ad hæredes, ibid. num. 13.
Obstante decreto irritanti possesso non tribuit manutentionem, dec. 3. nu. 9. lib. 11.
Possesso non suffragatur, si possessorum clarè resistat, decif. 4. num. 19. lib. 11.
Possesso anterior est manutentio, dec. 5. nu. 4. lib. 11.
Principiū, si bonum ius possidenti affluit, dec. 4. nu. 5. lib. 11.
Possesso capta contra dispositionem Sacri Concilii Tridentini non est manutentibilis, dec. 5. nu. 6. lib. 11.
Possesso quando non possit praeficere, & tollere prioris statutis efficaciam, dec. 5. nu. 23. 24. 25. 26. & 27. lib. 13.
Possesso absque apprehensione ad hæredem non transferatur, dec. 16. nu. 15. lib. 13.
Sententia nulla non privat possessionem, dec. 20. nu. 21. lib. 12.
Possesso acquista per rei judicatum, & cum partis contradicione, efficacior reputatur, dec. 34. nu. 10. & 11. lib. 12.
Possesso attentata capta impeditio non potest manutentio primo possessori, dec. 4. nu. 1. lib. 15.
Ex possesso presumitur anterior, in qua hora appearat adnotata in concilio alterius hora eadem die audeat, dec. 5. n. 1. l. 15.
Ullaque remedio manutentio est subfinienda, ibid. nu. 2.
Possesso nulla non est manutentibilis, dec. 5. nu. 19. lib. 15. dec. 6. nu. 20. lib. 10.
Possesso capta cum mandato conditionali, dummodo possesso sit vacans, non est manutentibilis, si plenam conset fuisse possessionem, dec. 5. num. 20. lib. 15.
Possesso, in qua hora adnotata, dicitur anterior, dec. 6. n. 1. l. 15.
Possesso anterior est manutentibilis, ibid. 2.
Possesso capi non potest die Dominicū, dec. 6. n. 3. lib. 15.
Limita, si appetenderit virtute mandati de immittingando habentis clausulam, dummodo possesso sit vacans, ib. n. 4. 5. & 6.
In relaxationem mandati de immittingendo cum clausula, dummodo possesso sit vacans, nulla exigite causa cognitio, ib. n. 8.
Et si adhibitat fuisse notarium afferuerit in mandato, reputatur error, qui non noceret, ibid. nu. 9.
Possesso capi non potest alio in possessione existente, ipso non cito, dec. 6. nu. 18. lib. 15.
Et si capiteretur possesso, nulla reputaretur, ibid. nu. 19.
Lis super possesso non impedit continuationem possessionis, nisi concurrat inhibito, quo præcise interdicat, dec. 12. n. 7. l. 15.
Ex actibus facultativis privativa possesso induci non potest, nisi probetur possesso, & acquiescens, dec. 3. nu. 11. lib. 2.
Longæ possesso excludit qualibet facultatis præsumptionem, ibid. num. 12.
Possesso immemorabilis non interrumpitur per item, quæ nullum habuit effectum, dec. 4. nu. 12. lib. 2.
Possesso rei converti probatur ex tentatione litis, dec. 10. num. 7. lib. 2.
Possesso defuncti femei probata, presumitur continua usque ad obitum, dec. 31. nu. 13. lib. 6.
Et presumitur transitus fecisse in ejus hæredem, donec contrarium probetur, ibid. num. 14.
P O S S E S S O R , P O S S I D E N S .
Tertius possessor post lapsum decem annorum est tunc adversus hypothesis, cum alterius creditur, dec. 37. nu. 3. lib. 8.
Possessor fideicommissi non denegatur adversus fideicommissum recentio pro ius creditis, dec. 5. nu. 5. lib. 10.
Requirunt tamen, quod credita sint adeo clara, & liquida in substantia, & quantitate, ut contrarium probari nequeat in posteriori, dec. 5. nu. 11. lib. 14.
Possessor legitime debetur manutentio, dec. 7. nu. 1. lib. 15.
Possidens auctore Prætorie ritè, & rectè precedente manentur, dec. 21. nu. 2. lib. 15. & dec. 24. nu. 1. lib. 10.
Possidens pro indiviso cum alio, per obitum illius valer abfque apprehensione, ob superveniens tituli, mutare causam possessionis, & jure proprio rorum posidere, dec. 26. nu. 1. lib. 16.
Limita, si defunctus hæredem reliquerit, ibid. nu. 2.
Sed nihil adversus ius possessoris posse opponi, ex quaestione mutationis possessoris subfiniretur, ibid. nu. 3.
P O S S E S S O R I U M .
Pendente iudicio super possessoris, & cognosci potest coram alio iudice super posteriori, dec. 28. nu. 8. lib. 15.
P R A E D I C T I O .
Ratio prædilectionis meretur animadversionem peculiarem,

Index MATERIARUM.

quando agitur de descendientibus; secus verò de transversalibus, dec. 5. nu. 21. lib. 10.
Ratio prædilectionis est conjectura, quæ suadet exclusionem substituti, ut subintret jus accrescendi, dec. 54. nu. 4. lib. 10.
Hæc tamen prædilectio non urgat, si proveniat ex infractione, & majori honore, ibid. num. 5.
Minime, si oriretur ex proximitate cohæredis transversalis, ibid. num. 6.
Ratio prædilectionis facit cessare resolutionem pluralitatis in singularitatis, dec. 55. nu. 6. lib. 10.
Declarata, ut procedat, si substitutus fit de descendientibus testatoris, secus è contra, ibid. nu. 7.
Prædilectio presumpta non debet prævalere aperte voluntati testatoris, dec. 1. nu. 17. lib. 10.
P R A E D I C T U S .
Persona prædilecta, quæ dicatur, dec. 34. nu. 6. lib. 10.
Is, qui fuit magis honoratus, magis dicitur prædilectus, dec. 40. nu. 9. lib. 10.
Primo loco in testamento de scriptus, magis presumitur dilectus, dec. 27. nu. 17. lib. 16.
P R A E D I C T U M .
Prædilecta fideicommissaria ab hæredi gravato in emphyteusin confessa, per ejus hæredem reintegrari debet, si erant fructuera; secus è tempore concessionis erant sterilia, decif. 8. num. 11. & 12. lib. 4.
Sed si nullum premium sicut solium, pensio prodd. prædiis folienda, loco pretii assignari potest ad commodum fideicommissi, dec. 8. nu. 13. & 27. lib. 4.
P R A E L A T U S .
Aduo per capitulum gesti, sedē vacante, non præjudicant Prælati in sede plena, dec. 32. nu. 14. lib. 13.
Prælati quicunque potest territorialiter separatum, & jurisdictionem quasi Episcopalem sibi acquirere ex præscriptione immemorabili, imd ex simplici quadrageneria, decif. 9. num. 84. lib. 3.
P R A E L A T I O .
Prælatio ex ordine nominationis defuni non potest, si resistat juris ratio, vel non appareat de clara voluntate prælationem inducendi, dec. 40. nu. 13. lib. 10.
Prælatio maximè convenit condonatio rei indivisibilis, dec. 32. num. 30. lib. 16.
Prælatio admittitur, quando deliberatio nondum est consummata, dec. 32. nu. 22. lib. 16.
Motivum petendi prælationem, pendet à quantitate pretii, dec. 32. nu. 23. lib. 16.
In petenda prælatione inspicitur causa petendi, non quid postea futurum sit de re, super qua perit, dec. 32. nu. 24. lib. 16.
Petitione prælationis debet subsequi deliberationem, dec. 32. nu. 31. lib. 16.
Oblatio cedula non est necessaria in petente prælationem, ibid. num. 36.
Sed ei debet per judicem prædicti terminus competens ad faciendum depositum, ibid. num. 37.
Sufficie oblatio verbalis, si licitor prælationem contendat, ibid. num. 38.
Non dicatur deceptus sicut editiorum, qui obtulit, rei vendendar, quamvis alias compareat, qui petat præferri, decif. 32. num. 31. lib. 16.
Prælatio haber locum in venditione rei sub hasta, decif. 32. num. 22. lib. 16.
Prælatio rei converti probatur ex tentatione litis, dec. 10. num. 7. lib. 2.
Prælatio defuncti femei probata, presumitur continua usque ad obitum, dec. 31. nu. 13. lib. 6.
Et presumitur transitus fecisse in ejus hæredem, donec contrarium probetur, ibid. num. 14.
P R A E L E G A T U M .
Vide in verb. Legatum.
Prælegata non veniunt in fideicommisso, si illud redderetur inuite, dec. 81. nu. 9. lib. 10.
Prælegata ab hæreditate non diffinguntur, si in prælegatorio concurrat qualitas hæredis, dec. 5. nu. 9. lib. 14.
Prælegata dum abforbent hæreditatem eius loco succedit, decif. 5. nu. 11. lib. 14.
P R A E S C R I P T I O .
Præscriptio non currit contra non valentem agere, decif. 35. nu. 5. lib. 8. dec. 8. l. 2. nu. 10.
Præscriptio non currit durante minori estate, dec. 36. num. 5. lib. 7.
Præscriptio urbis statutaria non admittitur, nisi probetur scientia in creditore, quod competit actio, dec. 36. num. 6. lib. 7.
Ad inducendas favoris turoris præscriptionem urbis statutarum contra pupillum factum maiorem, non sufficit probatio scientie tuncclæ, dec. 26. num. 8. lib. 7.
Præscriptio statutaria adversus forensim, & ignorantes, urge non potest, dec. 10. nu. 26. lib. 8.
Præscriptio statutaria adversus forensim, & ignorantes, urge non potest, dec. 10. nu. 8. lib. 8.
Præscriptio non habet locum concurrentium conjecturis exclusentibus præsumptam solutionem, dec. 35. nu. 8. lib. 8.
In credito conditionali non incipit præscriptio, nisi post latam tentationem, & quare, dec. 35. nu. 11. lib. 8.

Jus praesentandi reservatum pro successoribus, spectat quoque ad fideicommissarios, sub quorum nomine ipsi veniunt, decif. 11. num. 2. lib. 12.
Maxime si adit dictio, quibuscumque, ibid. num. 3.
Tantum certior præscriptum, quantum possidit, decif. 32. num. 15. lib. 13.
Præscriptio ex quibus excludatur, dec. 66. nu. 22. lib. 13.
Actus contrarii præscriptioni, ultra centum annos gesti, non clidunt centenaria subfecutam, dec. 4. nu. 13. lib. 2.
Ad inducandam præscriptionem, probatio debet esse clara, & non æquivoca, dec. 7. nu. 18. lib. 3.
Præscriptio immemorabilis delimitur ex continuato exercitio aedium juridictionalium, dec. 9. nu. 85. lib. 2.
Ad effectum sufficiunt quadrageneria præscriptionem, non est opus, ut titulus sit undeque validus, sed sufficit, ut sit patratius, & coloratus, ibid. num. 91.
Supervenientibus novis titulis, bonam fidem inducentibus, nova præscriptio potest inchoari, & expleri, ibid. num. 104.
Quadrageneria præscriptio est sufficiens Prælati inferioribus ad præcridendam jurisdictionem Episcopalem, dec. 10. num. 27. & 28. lib. 3.
Ex Brevis Pontificis declarantibus Abbatem Pastorem, resulat titulus aptus ad præscribendum, ibid. num. 30.
Titulus ad præcridendum non requiritur, ut sit verus, & justus, sed quod sit talis, ut dederit iustam causam, & causaverit bonam fidem, ibid. num. 32.
Et sententia nulla cauit titulum ad præscribendum, ibid. num. 34.
Præscriptio non interrumpitur, quando de tempore Belli quis in possessione contineavit, non attenditur, quando deducit tempore Belli, adhuc præscriptio est completa, ibid. num. 39.
Præscriptio potest jurisdictione Episcopalis a Prælati inferiori, tam in parte, quam in totum, etiam cum qualitate nullius, ibid. num. 27.
Et ad ilam præscribendam sufficit quadrageneria cum titulo coronato, ibid. num. 28.
P R A E S E S .
Præses Provincie Aquensis, ex particularibus consuetudinibus cognoscit causas privatorum vigore submissionis generalis, dec. 7. nu. 27. lib. 3.
Vide in verb. Cameræ, & verb. Index.
P R A E S E N T A T U M , P R A E S E N T A R E .
Præsentatio finipicter emissa, declaratur, quo nomine, & titulo facta censetur, dec. 1. nu. 10. lib. 13.
Præsentationes censent facta à patrono tamquam domino fendi, si huiusmodi qualitas expresa exititerit, licet in presentatione appositus fuerit quoque nomen familiæ, decif. 1. num. 11. lib. 13.
Ordinarius reverendo iuspatronatu cum qualitate laicali, censetur reverfalsus si præsentandi, dec. 3. nu. 10. lib. 13.
Ad effectum acquirendi ius præsentandi ex reaffectatione, exigunt, quod Ecclesia defolata sit, qui si defracta animo illam redificandi, patronus non acquiritur, ibid. num. 11.
Limitatur, si Ecclesia minaretur ruinam, & cum consensu Ordinarii exititerit redificata, ibid. num. 12.
Idque procedit, etiam si redificata factum eisdem clementis, ibid. num. 13.
Unica præsentatio effectum fortia, sufficit in judicio manentiationis, licet agatur contra Ordinarium prætentendum libertatem, dec. 3. num. 16. lib. 13.
Præsentatio patroni non est necessaria, quando quis habet qualitates a fundatore requiras, dec. 6. nu. 3. lib. 13.
Præsentatio facta à patrono non valit, nisi præsentatus habet certa requisita volta à testatore, dec. 6. nu. 4. lib. 13.
In concilio plurim præsentatorum præfatur, ille, in quo concurrent plures qualitates præscriptæ à testatore, decif. 6. nu. 7. lib. 13.
Præsentationes factæ de extraneo non probant observantiam contrariam foundationi, in qua præsentatio priuata referatur illis de familia, nisi etiam constet de existentia aliquis capacis de familia tempore factæ præsentationis, dec. 6. nu. 17. l. 13.
Claustrum, dummodo à medietate patronorum præsentatus fit, apponi lolla in gratius pro prælato, verificatur in præsentatione patronorum existentium in qua præficiuntur præsentandi, dec. 8. nu. 2. lib. 13.
Ex præsentationibus effectuatis probatur pertinencia iuspatronatus, nisi contrarium plenè probetur, dec. 8. l. 2. nu. 9. l. 13.
Actus præsentationis refertur ad præxilente titulum, ibid. num. 12.
Ex non præsentatione facta, non oriunt præsumptio mali juris in filio, dec. 10. nu. 8. lib. 13.
Quoties præsentatio heri debet coram Ordinario, simplex non sufficit mandatum, nisi illud ad actuum reducat, secus si agatur de justificatione gracie à Pontifice obente, dec. 10. nu. 10. lib. 13.
Mandatum ad prætentandum revocari non potest ne integraria, dec. 10. nu. 11. lib. 13.
Ex præsentatione incepta à centum annis, refutat bonum ius præsentantis super pertinencia patronatus, decif. 31. num. 1. lib. 13.